

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА“ 2021-2027

15.8.2025 г.

X 95-00-3317-4/15.08.2025

Per. №

Signed by: EVGENIY TRIFONOV TRIFONOV

Утвърдил:

15.8.2025 г.

X

Манол Генов

Министър на околната среда и водите и ...

Signed by: MANOL TRIFONOV GENOV

ПРОТОКОЛ

от

ДЕСЕТО ЗАСЕДАНИЕ

на Комитета за наблюдение
на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.
28 юли 2025 г.

Десетото заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. (КН на ПОС 2021-2027 г.) беше открито от **министъра на околната среда и водите и председател на Комитета за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. Манол Генов**. Той информира, че има необходимия кворум за провеждане на заседанието. **Председателят на КН** приветства членовете и наблюдателите на Комитета за наблюдение и представителя от Европейската комисия, пожела ползотворна дискусия на всички участници във форума и обяви началото на заседанието.

Министър Генов запозна присъстващите с проекта на дневен ред на заседанието, който се състои следните точки:

1. Представяне на информация относно напредъка по приключването на ОПОС 2014-2020 г. Представяне на информация за текущото изпълнение на ПОС 2021-2027 г. - *за информация и обсъждане*;
2. Проект на изменение на Индикативна годишна работна програма (ИГРП) на Програма „Околна среда“ 2021–2027 г. за 2025 г. - *за обсъждане и съгласуване*;

3. Проект на Методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ *„Осигуряване на условия за опазване на застрашени видове ex situ”* по Приоритет 3 *„Биологично разнообразие“* на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. - за обсъждане и одобряване;
4. Проект на Методика и критерии за оценка на проектни предложения чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ *„Изпълнение на мерки 23, 24, 31 и 64 от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000“* по Приоритет 3 *„Биологично разнообразие“* на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. - за обсъждане и одобряване;
5. Проект на Методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез подбор *„Изпълнение на мерки 26, 29, 33 и 60 от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000“* по Приоритет 3 *„Биологично разнообразие“* на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. - за обсъждане и одобряване;
6. Проект на Методика и критерии за оценка на проектни предложения чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ *„Зелени мерки в градска среда (5)“* по Приоритет 5 *„Въздух“* на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. - за обсъждане и одобряване;
7. Представяне на параметрите на процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ *„Транспортно обезпечаване изпълнението на дейности в защитени територии изключителна държавна собственост“* по Приоритет 3 *„Биологично разнообразие“* на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. - за информация и обсъждане;
8. Представяне на информация за модернизираната Кохезионна политика в контекста на „средносрочния преглед“ на програмите (ЕФРР и КФ) - за информация и обсъждане;
9. Изпълнение на дейностите по видимост, прозрачност и комуникация през 2025 г. - за информация и обсъждане;
10. Разни.

След представяне на проекта на дневен ред за заседанието, **министър Генов** се обърна към състава на Комитета за наблюдение за коментари и предложения по предложения дневен ред. Поради липса на изказвания, **председателят на КН на ПОС 2021-2027 г.** подложи на гласуване проекта на дневен ред. Членовете на Комитета бяха помолени да гласуват „за“, „против“ и „въздържал се“. От присъстващите членове с право на глас, всички гласуваха „за“, с което дневният ред на десетото заседание беше приет.

Министър Генов даде думата на г-н **Петър Христов**, програмен мениджър в отдел **„България, Унгария и Словения“** на Генерална дирекция **„Регионална и селищна политика“**, **ЕК**. Г-н **Христов** изказа благодарност на присъстващите за участието им в днешното заседание, което се провежда през летния периоди и подчерта значимостта на предстоящите решения по програмата, които са предвидени да се обсъдят днес.

Министър Генов благодари на г-н **Христов** и премина към първа точка от дневния ред: *Представяне на информация относно напредъка по приключване на ОПОС 2014-2020 г. Представяне на информация за текущото изпълнение на ПОС 2021-2027 г.*

Г-жа **Ирена Пенчева**, заместник-председател на **КН на ПОС 2021-2027 г.** и главен директор на **ГД ОПОС** изказа благодарност на всички присъстващи членове и наблюдатели в Комитета за наблюдение за участието им в днешното заседание. Тя изрази увереност, че решенията, които предстои да бъдат обсъдени и приети, ще допринесат за усилията на всички заинтересовани страни за ефективното управление и успешно изпълнение на програмата.

След уводните думи, **г-жа Пенчева** премина към презентацията, свързана с изпълнението на Програма „Околна среда 2021-2027 г.“. Тя припомни общият бюджет на програмата от 3,56 млрд. лв., като основните приоритети, по които се финансират проекти са пет: „Води“, „Отпадъци“, „Биологично разнообразие“, „Риск и изменение на климата“ и „Въздух“. **Г-жа Пенчева** посочи, че над 93% от бюджета на програмата, програмиран по Европейския фонд за регионално развитие е насочен към по-слабо развитите региони на страната. Към настоящия момент по ПОС е приключило обявяването на 31 бр. процедури за кандидатстване на стойност 2,806 млрд. лв. или 78,72% от бюджета на програмата. Стойността на финансовия ресурс, насочен за кандидатстване от бенефициентите е в размер на 3,126 млрд. лв. или 87,7% от бюджета на ПОС, като 318,5 млн. лв. или 8,93% от бюджета на програмата са отворените процедури за кандидатстване към настоящия момент (6 броя процедури). Договореният ресурс възлиза на 66,4 % от бюджета на програмата, като са сключени общо 112 броя административни договори/ издадени заповеди за предоставяне на БФП по приоритетите на програмата. Към настоящия момент изплатените суми по вече сключените договори/издадени заповеди за предоставяне на БФП възлизат на 283 млн. лв. или 8% от общия бюджет на програмата. Верифицираните разходи по междинни искания за плащане възлизат на 157,13 млн. лв. или 4,4% от бюджета на програмата, като в рамките на последните дни бяха верифицирани разходи за още 40 млн. лв. Сумите заявени за възстановяване към Европейската комисия са в размер на 132,9 млн. лв. или 3,7% от бюджета на програмата.

Г-жа Пенчева допълни, че в рамките на настоящата година Управляващият орган на ПОС 2021-2027 г., планира да заяви за възстановяване средства към ЕК в размер на приблизително 90,97 млн. лв. С това общата стойност на заявените средства по програмата се очаква да достигне 223,9 млн. лв., което представлява 6,28% от общия ѝ бюджет.“

Тя припомни, че от последното заседание на КН, състояло се през месец април тази година до момента е осъществен напредък, свързан с обявяването на още три броя процедури в размер на близо 150 млн. лв., които се равняват на 4,1 % от бюджета на програмата. Договорени са още 22 бр. проекти на обща стойност 70 млн. лв. или 1,9 % от бюджета на програмата; за периода са верифицирани и одобрени 70 бр. искания за плащане. Стойността на верифицираните разходи са над 60 млн. лв. Сертифицираните суми пред ЕК за посочения период са близо 40 млн. лв. или 1,9% от бюджета на програмата.

Заместник-председателят на КН на ПОС 2021-2027 г. допълни, че голяма част от проектите са свързани с тежки инфраструктурни мерки и за изграждането на обектите е необходим изключително дълъг период от време. Изпълнението на инфраструктурни проекти е процес, който изисква, както време за значителни проучвания, планиране и проектиране, така също е свързан с реализация на процедури по реда на Закона за обществени поръчки. Впоследствие започва осъществяването на строително-монтажни дейности, отнемащи средно между 4-6 години във водния сектор и между 3-5 години във всички останали инфраструктурни обекти, които се финансират по програмата. В тази връзка, УО предприе действия по фазиране на 8 ВиК проекта, които са финансирани през програмен период 2014-2020 г. Това са проектите на ВиК-Бургас, ВиК-Видин, ВиК-Пловдив, ВиК-Сливен, ВиК-Варна, ВиК-Перник, ВиК-Шумен, които са със сключени договори за изпълнение на втора фаза през настоящия програмен период. В подготовка на допълнително споразумение за фазиране е проекта на Столична община, като общият размер на подкрепата от програмата по тези проекти възлиза на 514 млн. лв. Предприети са действия за подобряване на темпа на напредък като са приложени корективни мерки във връзка с допусканите нарушения в областта на обществените поръчки. Обикновено при изпълнението на проектите остава неусвоен ресурс в резултат от частично неизпълнение, потенциален отказ от верификация на средства в предвидените от ЗУСЕФСУ случаи, обичайно реализиране на икономии при търгуването, остатъчни средства при евентуално налагане на финансови корекции при проверката за законосъобразност на провеждането на обществени поръчки. Извършени са калкулации и във

връзка с Решение на Министерския съвет № 623/30.08.2024 г., с което се дава съгласие за предоставяне на финансова подкрепа от програмите, над общия бюджет по съответната програма (за ПОС това са 20% над бюджета на програмата). Предвид решението на МС, УО на ПОС ще пристъпи към сключване на договори до 20 % над общия бюджет на програмата.

По отношение риска от загуба на средства, трябва да се отбележи, че съгласно правилото за отмяна на бюджетни ангажименти N+3 всяка сума от финансовия план на програмата следва да бъде усвоена до края на третата година след годината на бюджетния ангажимент, т.е. посочените във финансовия план на програмата суми за 2022 година следва да бъдат заявени пред ЕК за възстановяване до края на 2025 година, тези за 2023 година – до края на 2026 година и т.н. При изчисляване на целта по правилото N+3 освен заявените от УО суми се взимат предвид и изплащаните от ЕК годишни аванси. Важно е да се подчертае, че поради по-късния старт на програмния период, правилото N+3 не беше приложимо за 2024 г. за ПОС, поради факта че във финансовия план на програмата за 2021 г. не са заложили средства още на етапа на програмирането и одобрението ѝ от ЕК.

Главният директор на ГД ОПОС продължи с представянето на информация за изпълнението на ПОС 2021-2027 г. За да бъдат постигнати целите на Програма „Околна среда 2021-2027 г.“, без отклонения, както във финансов, така и във времеви аспект, усилията на екипа на ГД ОПОС са насочени към срочно извършване на оценка на подадените проектни предложения, провеждане на активна комуникация с всички участници в програмния цикъл – Европейска комисия, Европейска инвестиционна банка, държавни институции, членове на Комитета за наблюдение, кандидат – бенефициенти, както и с партньорските организации в сферата на опазване на околната среда. УО на ПОС провежда и обучения на потенциални бенефициенти, с цел запознаване с актуалната практика на контролните органи при осъществяване на проверка за законосъобразност на обществени поръчки за избор на изпълнители по проекти, както и установените грешки, които се допускат от възложителите с цел превенция на подобни действия. Редовно се организират работни срещи, на които се разглеждат актуални въпроси, дават се практически насоки с цел избягване на често допусканите слабости.

Беше представено сравнение между изпълнението на ОПОС 2014-2020 г. за същия времеви период от близо четири години и изпълнението на ПОС 2021-2027 г. Договарянето по ПОС е 66,4%, за сравнение към четвъртата година на ОПОС 2014-2020 г. е бил договорен едва 26,2% от финансовия ресурс по програмата. Извършените плащания по ПОС са над 8%, в сравнение с извършените плащания по ОПОС, които са били в размер на 7,1%. Верифицираните разходи към момента по ПОС са с минимален темп на забавяне от около 4,4%, в сравнение с 5,1% по ОПОС. Размерът на сертифицираните разходи към ЕК към момента са над 3,8%, по ПОС, в сравнение с предходния програмен период, когато те са били около 3,6%. Съгласното представената сравнителна таблица е видно, че финансовото изпълнение на ПОС няма изоставане, а дори по някои от важните показатели, напр. договорени средства и извършени плащания – има постигнати по-добри показатели в сравнение с предходния програмен период.

Презентацията с информация за изпълнението на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. е налична на следния адрес: <https://www.eufunds.bg/bg/opos/term/1383> .

Г-жа Пенчева продължи с представяне на информация за общия напредък на вече приключилата Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“. По програмата са сключени общо 371 бр. административни договори/ издадени заповеди за предоставяне на БФП, като договореният финансов ресурс е в размер на 98,3% от общия бюджет на програмата или 3,207 млрд. лв. Извършените плащания към бенефициентите възлизат на 97,4% от бюджета на програмата или 3,180 млрд. лв. Верифицираните разходи са в размер на 96,6% или 3,151 млрд. лв. Сертификацията по програмата е изпълнена на 100% от европейското финансиране след

прилагане на възможностите на регламента STEP, като останалите средства от националното съфинансиране се използват за покриване на разходи, свързани със съдебни дела. Регламент (ЕС) 2024/795 позволи да се приложи 100% ставка на финансиране от фондовете на ЕС на отделни приоритетни оси, вместо прилаганите 85%.

Ефектът, който беше постигнат с промяната в ставката на приноса от ЕС се измерва в размер на 134 млн. лв. сертифицирани повече за сметка на фондовете на ЕС и предотвратяване на риска от загуба на средствата от ЕС. След това беше представена информация за физическия напредък по програмата. В ПО „Води“ за индикаторът, свързан с допълнителен брой жители с достъп до подобро водоснабдяване“ се отчитат 1 532 727 лица, с което заложената крайна цел от 1 400 000 бр. лица е преизпълнена. По другият важен индикатор, който отчита допълнителен брой жители с достъп до подобро пречистване на отпадъчните води се докладват 1 341 348 е. ж., което надвишава целта от 1 180 000 е. ж. По показателя за изградени/рехабилитирани/реконструирани ПСОВ се докладват общо 24 броя пречиствателни станции за отпадъчни води, като показател „Товар на замърсяване, който се събира и третира в пълно съответствие с приложимото законодателство“ е 1 107 272 е. ж.

Г-жа Пенчева продължи изказването по отношение на ПО „Отпадъци“, като по нея са покрити абсолютно всички показатели за изпълнение. Със 193 790 тона годишно е увеличен капацитет за рециклиране, закрити и рекултивирани са общо 87 депа, предмет на процедура по нарушение на правото на ЕС във връзка с постановено Решение на Съда на Европейския съюз от 16.07.2015 г. по дело C-145/14, 98 бр. общини са подкрепени при изграждане на инсталации за преработка на отпадъци.

По отношение на приоритетна ос „Биологично разнообразие“ на ОПОС 2014-2020 г., бяха докладвани следните резултати: повече от 1 274 220 ха. площ на местообитанията, подкрепени с цел постигане на по-добра степен на съхраненост; залесена площ от 1 300 ха. Изпълнението на индикатор 3.4. „Площ на местообитания на видове, подкрепени с цел постигане на по-добра степен на съхраненост“ възлиза на 2 199 579,17 ха. По показател 3.6. „Проведени национални информационни кампании“ се отчитат 3 бр. информационни кампании, проведени в рамките на проект „Знания за Натура 2000“ с бенефициент Дирекция „Национална служба за защита на природата“ (НСЗП) в МОСВ. Въпреки множеството срещнати предизвикателства на етапа на изпълнение на дейностите (сред които опасност от плаващи мини, вследствие на военните действия в Черно море), успешно беше завършен и другият проект на Дирекция НСЗП – „Натура 2000 в Черно море“. В тази връзка се отчита пълно изпълнение на заложената цел по индикатор 3.5. „Инвентаризирани защитени зони, включващи в границите си акваторията на Черно море“ – 17 бр. инвентаризирани зони.

Г-жа Пенчева представи изпълнението по приоритетна ос 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“. По показателя за брой жители, обхванати от мерки за предотвратяване и управление на риска от наводнения са обхванати близо 2,130 млн. души. Като ключово постижение беше открито внедряването на системата BG-ALERT за клетъчно излъчване и разпространяване на съобщения за предупреждение на населението, съобразена със съвременните информационни технологии. По показателя „Райони със значителен потенциален риск от наводнения“, беше отчетено, че броят на тези райони е намален със 103 бр. По показателя „Население в риск от свлачища“, **главният директор** отбеляза, че е реализирано намаление на броя на населението в риск от свлачища с над 231 380 лица, с което целта е преизпълнена. Крайната цел за индикатор 4.3. „Установени центрове за повишаване готовността на населението за адекватна реакция при наводнения“ (6 бр.) е изцяло постигната в рамките на проект „Центрове за повишаване готовността на населението за реакция при наводнения“ на ГД ПБЗН в МВР. Постигнатата стойност за показател 4.4. „Укрепени

свлачища“ е 97,51 ха., което надвишава заложената цел от 80 ха. Също така беше докладвано, че са укрепени свлачища с обща площ от 97,51 ха., при заложи 80 ха.

По приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“, беше отчетено изпълнението на 42 бр. проекти, в рамките на които са обхванати над 3 млн. души от мерките за намаляване на количествата на ФПЧ10 и азотни оксиди; 22 000 домакинства са с подменени уреди за битово отопление – 40 000 нови екологични отоплителни устройства.

Тя представи и напредъка на приоритетна ос 6 „Техническа помощ“, реализирана в рамките на предходния програмен период. Беше очертано постигането на основните цели: ефективно финансово обезпечаване на изпълнението на програмата; укрепване на административния капацитет на бенефициентите и на Управляващия орган и популяризиране на резултатите от програмата сред обществеността.

Допълнително беше посочено, че в хода на изпълнението на програмата са въведени две нови приоритетни оси: ПО 7 „Подкрепа на бежанците от Украйна“ и ПО 8 „Подкрепа на малки и средни предприятия чрез инструмента SAFE“.

Г-жа Пенчева информира също, че в резултат на финансиране по приоритетна ос 7 е изпълнен проект на Министерство на туризма, на стойност 30 600 000,00 лв., чиято успешна реализация е дала възможност за подкрепа на общо 66 711 лица, сред които 28 094 деца, разселени вследствие на войната в Украйна, които са получили първоначален прием и незабавна подкрепа след пристигането си в България.

В рамките на 2023 г. е създадена нова приоритетна ос в подкрепа на малките и средни предприятия чрез инструмента SAFE. **Г-жа Пенчева** информира, че там директен бенефициент е бил Фонд „Сигурност на електроенергийната система“, чрез проект насочен към осигуряване на подкрепа за особено засегнати от енергийната криза малки и средни предприятия (МСП). По тази приоритетна ос са изплатени 283 384 775,00 лв. като заложените целеви стойности са изпълнени: 105 894 397 лв. са насочени към компенсации за завишени цени на електроенергията и 38 997 000 лв. – към безвъзмездна подкрепа за МСП. Общият брой предприятия получили подкрепа чрез инструмента SAFE, е над 41 400.

Презентацията с информация за изпълнението на Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г. е налична на следния адрес: <https://www.eufunds.bg/bg/opos/term/1383> .

След направеното изложение главният директор се обърна към участниците в заседанието за коментари и въпроси по презентацията.

Министър Манол Генов допълни, че предстои обявяването на покана към ВиК дружествата, които са бенефициенти по Национален план за възстановяване и устойчивост. Тъй като проектите са с кратък срок за изпълнение, финансирането им беше прехвърлено към Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

Г-н Христов се включи като изрази благодарност към **министър Генов** и **г-жа Пенчева** за представената информация. **Той** посочи, че настоящата програма се развива значително по-добре в сравнение с предходния програмен период, особено по отношение на договарянето, където вече се наблюдава съществен напредък. Същевременно отбеляза, че въпреки постигнатото високо ниво на договаряне, реалното изпълнение на проектите все още е с по-забавени темпове. **Той** подчерта, че е от ключово значение бенефициентите да започнат активно да изпълняват поетите ангажименти, за да не се повтори ситуацията от програмен период 2014-2020 г., където поради закъснение се наложи въвеждане на извънредни мерки за гъвкавост.

Г-н Христов постави акцент върху необходимостта Управляващия орган да наблюдава отблизо напредъка по проектите, да оказва съдействие и да се намесва своевременно при идентифициране на затруднения. Бенефициентите следва да бъдат проактивни и при

възникване на проблеми следва да търсят съдействие. В заключение, **той** изрази мнение, че с усилията на всички страни програмен период 2021-2027 г. има потенциал да бъде още по-успешен от предходния програмен период 2014-2020 г.

В отговор на изказването на **г-н Христов, председателят на КН** отбеляза, че вече са предприети административни мерки с цел подобряване управлението на програмата. Подчертана беше необходимостта от по-ефективна и навременна комуникация. **Министър Генов** изрази очакване, че в случаи на установени забавяния или неизпълнение, ще бъдат прилагани мерки за гъвкавост в хода на изпълнение на програмата, а не едва към нейния край. Това ще позволи своевременен преглед, както на наддоговорените средства, така и на реалното изпълнение, с цел постигане на по-висока активност и по-добро усвояване на предоставените финансови ресурси.

Председателят на КН се обърна към участниците в заседанието за допълнителни изказвания. След изчерпване на дискусията, се премина към разглеждане на втора точка от дневния ред: *Проект на изменение на Индикативна годишна работна програма (ИГРП) на Програма „Околна среда“ 2021–2027 г. за 2025 г.*

Министър Манол Генов даде думата на **г-жа Ирена Пенчева, главен директор на ГД ОПОС в МОСВ**, която уведоми членовете, че в рамките на нормативно определения срок за представяне на становища от състава на Комитета за наблюдение по изпратения проект на изменение на Индикативна годишна работна програма, са получени коментари от представителите на Европейската комисия. Съставът на КН беше информиран, че получените коментари са включени в изпратената съгласувателна таблица и промените са отразени в изпратения проект на изменение на ИГРП за 2025 г. в режим „проследяване на промените“.

Г-жа Пенчева представи информация, която касае промени по планираните процедурите за предоставяне на БФП. По процедура „Изграждане на ВиК инфраструктура в Столична община – етап II“ по Приоритет 1 „Води“ е извършена актуализация на сроковете за обявяване и кандидатстване по процедурата, с оглед отразяване на актуалните обстоятелства, че процедурата вече е официално обявена на 4 юли 2025 г. По процедура „Изпълнение на мерки 23, 24, 31 и 64 от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ се предлага включване като допустими бенефициенти на дирекциите на национални паркове към МОСВ, предвид териториалния обхват на мярката – целева защитена зона, която се припокрива изцяло със съответната защитена територия – национален парк. Предвид функционалните компетенции и правомощията на дадената дирекция, дейностите, които са допустими по процедурата в такава целева защитена зона, могат да се изпълняват единствено от тази дирекция, във връзка с което се предлага и добавяне на допустимия бенефициент. Допълнително се предлага и включването на допустимо асоциирано партньорство със собственик/ци на имот/и, в който се намира нарушено/увредено целево природно местообитание, обект на възстановяване; и/или собственик/ци на имот/и, в който е разположена подлежащата на премахване антропогенна структура; и/или собственик/ци на антропогенната структура, обект на премахване. В рамките на същата процедура е предложено и прецизиране на сроковете за обявяване и за кандидатстване по процедурата. Това се налага поради необходимостта от допълнително дефиниране на конкретните антропогенни структури, които подлежат на интервенции.

По процедура „Изпълнение на мярка 71 от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000“ се прецизира обхвата на допустимите категории дейности и допустимите категории разходи, предвид спецификата на допустимите дейности по процедурата, както и уточняване на максималния размер на БФП за всеки отделен конкретен бенефициент. Актуализиран е срокът за обявяване на процедурата, за да отговаря на реалната ситуация.

По процедура „Изпълнение на мерки 26, 29, 33 и 60 от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000“ се предлага да се допусне изпълнение на проектите в партньорство между субектите, които са определени като допустими кандидати, с което ще се даде възможност за увеличаване експертизата при реализацията на дейностите. Предлага се прецизиране обхвата на допустимите категории разходи, предвид спецификата на допустимите дейности по процедурата.

По процедура „Осигуряване на условия за опазване на застрашени видове ex situ“, се предлага промяна по отношение типа на процедурата – от процедура чрез подбор да бъде изменена на процедура чрез директно предоставяне на БФП, предвид характера на мерките и конкретните бенефициенти, за които е предоставена подкрепа за подготовка на проектите в рамките на процедура BG16FFPR002-3.007 „Техническа помощ за инвестиции в зоологически градини“.

Предлага се добавяне на допустима дейност за подготовка на проектно предложение и се прецизира дейността за надграждане/модернизиране на съоръженията, тъй като в някои от внесените планови документи на общините се предвижда изграждане на нови заграждения/местообитания. Предлага се добавяне и на допустима категория разходи за персонал, предвид спецификата на допустимите информационно-образователни дейности – по-конкретно за изготвяне и реализиране на образователни програми и тематични информационни събития, инициативи, кампании, както и работа със заинтересовани страни, детски градини, училища, университети, научни, съсловни, граждански и неправителствени организации и др., в които участие се очаква да вземат самите служители на общинската зоологическа градина. Допълва се информацията с максималния размер на безвъзмездната финансова помощ по всеки един отделен проект, който беше финансиран в рамките на предходната процедура. Предвид разпределението на максималната стойност на БФП за проектно предложение, се предлага увеличение на финансовия ресурс с 2 700 000,00 лв., като общият размер на БФП става 62 800 00,00 лв. **Г-жа Пенчева** поясни, че разликата ще се компенсира от текущи икономии по приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на ПОС 2021-2027 г.

По процедура „Транспортно обезпечаване изпълнението на дейности в защитени територии изключителна държавна собственост“, **г-жа Пенчева** обясни, че предложението за включване на тази процедура е свързано с одобрените през месец юни 2025 г. от Европейската комисия промени в ПОС 2021-2027 г., включващи мерки за закупуване и доставка на моторни превозни средства за обезпечаване изпълнението на дейности по устройство и управление на дирекциите на национални паркове „Рила“, „Пирин“ и „Централен Балкан“. **Тя** поясни в хода на днешното заседание ще бъде представена информация за планираната процедура.

В допълнение, в проекта на изменение на ИГРП са прецизирани сроковете за обявяване/кандидатстване по процедури „Изпълнение на мерки 28 и 61 от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000 – 3“, „Изпълнение на мярка 69 от Националната рамка за приоритетни действия за НАТУРА 2000 – 2“, „Изпълнение на мярка 74 от Националната рамка за приоритетни действия за НАТУРА 2000“, „Разработване/актуализиране на планове за управление на защитени територии“ и „Интегриране на екосистемния подход и прилагане на природосъобразни решения при опазването на защитените зони от мрежата Натура 2000“, за да отговарят на реалната ситуация. УО на ПОС работи активно по съгласуването им за целите на предстоящото обявяване.

Г-жа Пенчева премина към процедурите по Приоритет 4 „Риск и изменение на климата“, където обясни, че са актуализирани сроковете за обявяване и сроковете за подаване на проектни предложения по процедури „Доизграждане на Националната система за управление на водите в реално време за 12 реки“ и „Природосъобразни мерки за превенция и управление на риска от наводнения“.

По процедура „Национални проучвания и методологични документи за подобряване управлението на водите и риска от засушаване“ стартират консултации с директния бенефициент за уточняване обхвата на процедурата. Методиката и критериите за оценка на проектното предложение по процедурата се планира да бъдат представени за разглеждане и одобрение от Комитета за наблюдение на ПОС на заседание през м. ноември 2025 г., поради което са прецизирани сроковете за обявяване и кандидатстване.

Г-жа Пенчева продължи с информация за процедура „Зони с ниски емисии от транспорт“, където отбеляза, че се предлага прецизиране на сроковете за обявяване и кандидатстване по процедурата, за да отговорят на реалната ситуация. Процедурата е обявена на 26.06.2025 г. За процедура „Зелени мерки в градска среда (5)“, **тя** обясни, че община Велико Търново е кандидатствала в определения срок по процедура BG16FFPR002-5.003 „Зелени мерки в градска среда“, по която е била допустим бенефициент. В хода на оценката на проектното предложение, поради възникналите затруднения при процедурите по възлагане на дейностите по реда на Закона за обществените поръчки, същата е оттеглила проектното си предложение. В тази връзка се предлага обявяване на настоящата процедура, отчитайки факта, че общината е предефиниран конкретен бенефициент по силата на одобрената от ЕК Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., отчитайки приоритетността на дейностите, за които се предоставя подкрепата, предвид осъдителното Решение на Съда на Европейския съюз по дело C-488/15 от 5 април 2017 г. срещу България за неспазване на нормите за съдържание на ФПЧ10 в атмосферния въздух в агломерации и зони на страната и неизпълнението на задълженията по Директива 2008/50/ЕО по отношение на пределно допустимите стойности на прахови частици в атмосферния въздух.

Г-жа Пенчева отбеляза и процедурата, по която Управляващия орган работи в рамките на Приоритет 1 „Води“. Процедурата е насочена към проектиране на инфраструктура за събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води за постигане на съответствие с изискванията на директива 91/271/ЕИО. Първоначално тази процедура е включена в проекта на изменение на ИГРП на ПОС за 2025 г. Впоследствие процедурата е оттеглена от проекта на изменение на ИГРП за 2025 г., поради липса на цялостна готовност за представянето на параметрите на тази процедура на днешното заседание.

След приключване представянето на проекта на изменение на ИГРП на ПОС за 2025 г., **министър Генов** се обърна към членовете на КН за коментари, бележки и предложения. Думата беше дадена на **г-жа Десислава Стойкова, юрисконсулт на НСОББ**. **Г-жа Стойкова** се обърна с коментар, свързан с оттеглянето на тази процедура. В изказването си **г-жа Стойкова** подчерта, че процедурата е била добре възприета от страна на общините по време на съгласувателната процедура. Те са я припознали като част от устойчивата политика в областта на водите, която отговаря на реалните нужди на населението. Акцент беше поставен и върху това, че предвидените дейности по процедурата биха допринесли не само за изпълнение на изисквания, във връзка с наказателната процедура, но и за подобряване на цялостното състояние на ВиК сектора. **Г-жа Стойкова** настоя предложението да не бъде окончателно отхвърлено, а да се обсъди повторно – например на следващо заседание на КН. В заключение, **тя** изрази надежда, че чрез съвместната работа на КН, МОСВ, като институция отговаряща за политиките в сектора и заинтересованите страни ще бъде намерена възможност за бъдещо финансиране на тези дейности. След приключване на изказването на **г-жа Стойкова, председателят на КН** благодари за споделеното мнение и поясни, че според наличната информация идеята зад предложението е била да се обърне внимание на населените места между 2000 и 10 000 жители, както и на тези с над 10 000 жители. Той подчерта, че именно тези ареали с под 10 000 еkv. ж. са често пренебрегвани и това състояние продължава още от 2009 г. **Министър Генов** посочи още, че ограничените финансови възможности на ВиК операторите и общините са основната причина за липса на адекватна инфраструктура в тези райони. В този контекст, **той** изрази намерение да се идентифицират сериозни

бенефициенти, които разполагат с необходимите документи – включително подробни устройствени планове, идейни проекти и други съпътстващи материали. **Министър Генов** изрази надежда, че на следващото заседание на КН тази процедура ще бъде отново включена в дневния ред и ще получи подкрепата на всички участници.

Г-жа Пенчева благодари за коментара и уточни, че Управляващият орган ще предприеме стъпки за широка дискусия, както със заинтересованите страни и кметовете на общини, така и с представителите на Европейската комисия, за намиране на най-подходящото решение за подкрепа и на общините под 10 000 екв. ж. в сектор „води“. Тя допълни, че предстои да бъде финализирано проучване на конкретните необходиминости във водния сектор и през месец септември темата ще бъде консултирана с Европейската комисия. По този начин на заседанието на КН през месец ноември ще бъде представено предложение за методика и критерии за реализиране на процедура „Проектиране на инфраструктура за събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води за постигане на съответствие с изискванията на директива 91/271/ЕИО“.

Доц. д-р Борислав Великов, член на Националния съвет на Асоциация на индустриалния капитал в България насочи внимание към одобрения от Министерския съвет Закон за ВиК и изрази опасение по отношение на окрупняването на ВиК агломерациите, т. е. на една ВиК територия да има само един ВиК оператор, независимо от факта, че съществуващ ВиК оператор, с когото общината е сключила договор за водната услуга, се справя добре.

Председателят на КН, министър Генов посочи, че МОСВ е изпратило своите становища и коментари по отношение на Закона за ВиК към Министерския съвет. Той припомни, че наказателната процедура срещу България е за цялата територия на страната, а не само на територията на консолидирани ВиК оператори. **Министър Генов** допълни, че целта е всички оператори и агломерации, които имат нужда, да получат достъп до проектиране.

Доц. д-р Борислав Великов отправи последен коментар по темата и изрази подкрепа към казаното от **министър Генов**. Той обърна внимание, че в мотивите към законопроекта действително е написано предпоставки за окрупняване на ВиК територии, но в текстовете на закона е императивно - прекратява се работата дори на успешните общински ВиК оператори от определена дата, което не е редно.

Председателят на КН даде думата на г-н **Петър Христов, программен мениджър в отдел "България, Унгария и Словения" в Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“**. Той увери, че Европейската комисия разбира нуждите във водния сектор в България, които не са само в консолидирани региони и в агломерации над 10 000 екв. ж. **Г-н Христов** допълни, че средствата по Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. са ограничени и приоритет на инвестициите се дава във връзка с текущата наказателна процедура против България за агломерация над 10 000 екв. ж. Той отбеляза, че мащабът на проблема във водния сектор надхвърля финансовите възможности, предоставени по програмата. Поради това позицията на ЕК е, че инвестициите по ПОС трябва да бъдат насочени приоритетно към агломерации, които са предмет именно на тази наказателна процедура. **Г-н Христов** увери, че Европейската комисия остава на разположение за дискусии по този въпрос с Управляващия орган.

След изчерпване на дискусията **министър Генов** премина към гласуване на следното решение: **Комитетът за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. съгласува изменение на Индикативна годишна работна програма на Програма „Околна среда“ 2021–2027 г. за 2025 г.**

Членовете на Комитета бяха помолени да гласуват „за“, „против“ или „въздържал се“. От присъстващите членове с право на глас всички гласуваха „за“, с което решението беше прието.

Председателят на КН премина към трета точка от дневния ред: *Проект на Методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Осигуряване на условия за опазване на застрашени видове ex situ” по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на програма „Околна среда“ 2021-2027 г.*

Министър Генов даде думата на **г-жа Ирена Пенчева, главен директор на ГД ОПОС в МОСВ**. **Г-жа Пенчева** представи целта на процедурата, свързана с подобряване на условията за опазване на застрашени видове ex situ, чрез отглеждане на екземпляри в съответните обекти в изпълнение на изискванията на Конвенцията за биологично разнообразие (Рио де Жанейро, 1992), както и съхранение на генетичен материал в контролирани от човека условия. По процедурата се предвижда да бъдат подкрепени инвестиционни проекти за изграждане, надграждане, ремонт, реконструкция на общински зоологически градини, в които да се опазват застрашени видове с цел ефективно изпълнение на консервационната им роля. В резултат от изпълнението на проектите по процедурата се очаква да бъдат създадени условия за по-ефективно изпълнение на задълженията на общинските зоологически градини, съгласно изискванията на директивата. Общият бюджет по процедурата е 62 800 000 лева, като допустими бенефициенти са общините Айтос, Благоевград, Варна, Габрово, Димитровград, Добрич, Кнежа, Кюстендил, Ловеч, Павликени, Пазарджик, Плевен, Пловдив, Разград, Стара Загора, Столична община, Хасково и Шумен.

Информация за планираните срокове по процедурата, допустимите дейности и разходи, е налична в презентацията на следния адрес: <https://www.eufunds.bg/bg/opos/term/1383>.

След приключване на презентацията, **председателят на КН** се обърна към присъстващите членове и наблюдатели за коментари, бележки и предложения. Думата беше дадена на **г-н Петър Христов**, който коментира, че зоопарковете играят важна роля за запазването на биоразнообразието и изпълняват спасителна дейност като спасителни центрове. **Той** поясни, че след постъпили коментари по процедурата възниква необходимост от провеждане на допълнителни вътрешни консултации в ЕК. Поради това **той** предложи при одобрението на критериите по процедурата в настоящето заседание, да се даде мандат към Управляващия орган за доуточняване с ЕК и финализиране на пакета документи по процедурата в периода след днешното заседание.

Председателят на КН отправи предложение към членовете на Комитета за наблюдение да се даде мандат на Управляващия орган да проведе допълнителни преговори и консултации с Европейската комисия по обхвата и критериите на процедура „Осигуряване на условия за опазване на застрашени видове ex situ”.

Членовете на Комитета бяха помолени да гласуват „за“, „против“ или „въздържал се“. От присъстващите членове с право на глас всички гласуваха „за“, с което се взе решение: **Комитетът за наблюдение на „Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. дава мандат на Управляващия орган да проведе допълнителни преговори и консултации с Европейската комисия по обхвата и критериите на процедура „Осигуряване на условия за опазване на застрашени видове ex situ” по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.**

Министър Генов премина към четвърта точка от дневния ред: *Проект на Методика и критерии за оценка на проектни предложения чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Изпълнение на мерки 23, 24, 31 и 64 от Националната рамка за*

приоритетни действия за Натура 2000“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

Той даде думата на г-жа Ирена Пенчева, главен директор на ГД ОПОС в МОСВ. Г-жа Пенчева представи целта на процедурата, свързана с подобряване природозащитното състояние на определени типове природни местообитания чрез премахване на изоставени антропогенни структури и възстановяване на нарушени и/или увредени територии в изпълнение на мерки 23, 24, 31 и 64 от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000. Целта на процедурата е да се подобри природозащитно състояние на типове природни местообитания 1150, 1310, 1410, 3130, 3140, 3150, 3260, 3270, 7220, 7230, да се премахнат изоставени антропогенни структури и да се възстановят нарушени и увредени територии. Общият бюджет по процедурата е 1 725 824 лв. Допустими бенефициенти са общини, областни администрации, определени на базата на анализ на целевите територии, както и дирекции на Националните паркове към Министерство на околната среда и водите - „Рила“, „Пирин“ и Централен Балкан“. По процедурата е допустимо асоциирано партньорство със собствениците на имотите, на които е идентифицирана тази инфраструктура, като безвъзмездна финансова помощ за асоциирания партньор не е допустима за финансиране.

Информация за планираните срокове по процедурата, допустимите дейности и разходи, е налична в презентацията на следния адрес: <https://www.eufunds.bg/bg/opos/term/1383>.

След приключване на презентацията, председателят на КН се обърна към присъстващите членове и наблюдатели за коментари, бележки и предложения. Поради липса на изказвания, министър Генов премина към гласуване на следното решение: **Комитетът за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. одобрява методика и критерии за оценка на проектни предложения чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Изпълнение на мерки 23, 24, 31 и 64 от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на програма „Околна среда“ 2021-2027 г.**

Членовете на Комитета бяха помолени да гласуват „за“, „против“ или „въздържал се“. От присъстващите членове с право на глас всички гласуваха „за“, с което решението беше прието.

Председателят на КН премина към пета точка от дневния ред: *Проект на Методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез подбор „Изпълнение на мерки 26, 29, 33 и 60 от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на програма „Околна среда“ 2021-2027 г.*

Министър Генов даде думата на г-жа Ирена Пенчева, главен директор на ГД ОПОС в МОСВ. Тя представи целта на процедурата, свързана с подобряване природозащитното състояние на типове природни местообитания и видове чрез изпълнение на мерки 26, 29, 33 и 60 от Националната рамка за приоритетни действия (НРПД) за Натура 2000. Очакваният резултат е подобро природозащитно състояние на видове и типове природни местообитания 4030, 4090, 4070, 40A0, 40B0, 5130, 5210, 7140, 7220, 7230, 6210, 6220, 6250, 6260, 62A0, 6430, 6440, 6510, 3260 и 3270) и видове 1428, 1902, 2125, 4091, 4096, 6927, 6996 и 1381 и изпълнение на мерки 26, 29, 33 и 60 от НРПД. Общият бюджет на процедурата е 23 183 117, 96 лв. Допустими бенефициенти са структури на/към Министерство на околната среда и водите, структури на/към Министерството на земеделието и храните, общини, областни администрации и юридически лица с нестопанска цел.

Информация за планираните срокове по процедурата, допустимите дейности и разходи, е налична в презентацията на следния адрес: <https://www.eufunds.bg/bg/opos/term/1383>.

Министър Генов премина към гласуване на следното решение: **Комитетът за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. одобрява методика и критерии за**

оценка на проектни предложения по процедура чрез подбор „Изпълнение на мерки 26, 29, 33 и 60 от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на програма „Околна среда“ 2021-2027 г. Членовете на Комитета бяха помолени да гласуват „за“, „против“ и „въздържал се“. От присъстващите членове с право на глас, всички членове гласуваха „за“, с което решението беше прието.

Министър Генов премина към шеста точка от дневния ред: *Проект на Методика и критерии за оценка на проектни предложения чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Зелени мерки в градска среда (5)“ по Приоритет 5 „Въздух“ на програма „Околна среда“ 2021-2027 г.* Той даде думата на г-жа **Ирена Пенчева**, главен директор на **ГД ОПОС в МОСВ**. Тя обясни, че допустим кандидат по процедурата е община Велико Търново. Целта на процедурата е да се допринесе за подобряване качеството на атмосферния въздух чрез намаляване на наднормените нива на фини прахови частици на територията на община Велико Търново, идентифицирана с нарушено качество на атмосферния въздух. Предвидени са същите приоритетни инвестиции в растителни видове с най-високата ефективност по отношение на третирания проблем. **Г-жа Пенчева** припомни, че целта на интервенцията е свързана с общини, които са в обхвата на Решение на Съда на Европейския съюз по дело C-488/15 от 5 април 2017 г. за неспазване на нормите за съдържание на ФПЧ₁₀ и неизпълнение на задълженията по Директива 2008/50/ЕО и регистрирани превишения на среднодневните норми и/или средногодишната концентрация на ФПЧ₁₀, отчетени в периода 2017-2021 г. Планира се процедурата да бъде обявена в третото тримесечие на 2025 г. в общ размер 3 454 362, 64 лв. Срокът за изпълнение на проекта е до 31 декември 2029 г., който е крайният към момента период за приключване на интервенции и финансиране по програмата.

Информация за планираните срокове по процедурата, допустимите дейности и разходи, е налична в презентацията на следния адрес: <https://www.eufunds.bg/bg/opos/term/1383>.

След приключване на представянето, **председателят на КН** се обърна към членовете на Комитета за изказвания. Поради липса на желаещи, **министър Генов** премина към гласуване на следното решение: **Комитетът за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. одобрява методика и критерии за оценка на проектни предложения чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Зелени мерки в градска среда (5)“ по Приоритет 5 „Въздух“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.** Членовете на Комитета бяха помолени да гласуват „за“, „против“ и „въздържал се“. От присъстващите членове с право на глас, всички членове гласуваха „за“, с което решението беше прието.

Министър Генов премина към седма точка от дневния ред: *Представяне на параметрите на процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Транспортно обезпечаване изпълнението на дейности в защитени територии изключителна държавна собственост“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.* Информацията беше представена от г-жа **Атанаска Илчева** **държавен експерт в сектор „Стратегическо планиране, програмиране, наблюдение и оценка“, отдел „Програмиране и договаряне“**, която изнесе презентация с основните параметри на процедурата. Целта на процедурата е обезпечаване ефективното управление на трите Национални парка „Рила“, „Пирин“ и „Централен Балкан“ и на резерватите в техните граници, чрез закупуване и доставка на моторни превозни средства. Процедурата е на стойност 3 600 000 лв. Бенефициент ще бъде дирекция „Национална служба за защита на природата“ в МОСВ. Очакваните резултати са свързани с по-ефективно изпълнение на дейностите по опазване и поддържане на биологичното разнообразие, борба и превенция на пожарите, противодействие на браконьерството, управление на туристическия поток и поддържане на обществения ред. При готовност с методиката и критериите за оценка на проектно предложение за предоставяне на БФП, същите ще бъдат представени за обсъждане и одобрение от членовете на КН.

Информация за планираната процедура е налична в презентацията на следния адрес: <https://www.eufunds.bg/bg/opos/term/1383>.

След приключване на представянето, **председателят на КН** благодари на **г-жа Илчева** и се обърна към членовете на Комитета за изказвания. Поради липса на желаещи, **министър Манол Генов** премина към осма точка от дневния ред: *Представяне на информация за модернизираната Кохезионна политика в контекста на „средносрочния преглед“ на програмите (ЕФРР и КФ)* и даде думата на **г-жа Пенчева**. Тя информира членовете на КН за предложението за Регламент за изменение на Регламенти (ЕС) 2021/1058 и (ЕС) 2021/1056 относно конкретни мерки за справяне със стратегически предизвикателства в контекста на Средносрочния преглед. Предвижда се възможност за пренасочване на средства в рамките на настоящите програми към реализирането на инвестиции в нови стратегически приоритети на ЕС, свързани с: конкурентоспособност и декарбонизация; отбрана и сигурност; достъпни жилища; устойчивост на водните ресурси; енергиен преход; вкл. фокус върху граничещите с Украйна, Русия и Беларус региони на ЕС. Промените, засягащи ПОС, са свързани с предложението за изменение на специфична цел „Подкрепа за осигуряване на достъп до вода и на устойчиво управление на водите“, както и обсъжданата допълнителна гъвкавост под формата на финансови стимули - увеличено предварително финансиране и съфинансиране. Важно за изпълнението на ПОС е и възможността за удължаване на периода на изпълнение на програмата с една година, т.е. 31 декември 2030 г., както и 20% допълнително еднократно префинансиране; 1,5 % допълнително еднократно префинансиране за 2026 г. като допълнителен стимул за предприемане на дейности, свързани с новите възможности, и съфинансиране, 10% по-високо от приложимото към момента, но не повече от 100%. **Г-жа Пенчева** информира състава на КН, че България се въздържа от предоставяне на съгласие за мандат за преговори с ЕП с някои червени линии: несъгласие с прага за гъвкавост, тъй като не отчита реалността на място и не може да гарантира равно третиране на ДЧ с големи многофондови програми / такива, които вече са напреднали в изпълнението си. Другият въпрос е външната източна граница - компромисът не адресира адекватно специфичните предизвикателства, пред които са изправени българските региони, разположени на Черно море. Управляващият орган на ПОС 2021-2027 г. също се въздържа, защото по-голямата част от ресурсите вече са договорени и не се идентифицират възможности за препрограмиране на програмата и включване на нови приоритети. Предвид реализирането на широкомащабна и тежка инфраструктура от бенефициентите, която се финансира по ПОС, евентуални стъпки по препрограмиране може да се предприемат само заради удължения период на изпълнение до 2030 г.

Презентацията с информация за модернизираната Кохезионна политика в контекста на „средносрочния преглед“ на програмите (ЕФРР и КФ) е налична на следния адрес: <https://www.eufunds.bg/bg/opos/term/1383>.

След приключване на представянето, **председателят на КН** благодари на **г-жа Пенчева** и се обърна към членовете на Комитета за изказвания. Поради липса на желаещи се премина към девета точка от дневния ред: *Изпълнение на дейностите по видимост, прозрачност и комуникация през 2025 г.*

Точката е за информация на членовете на КН, като беше представена презентация от **г-жа Надежда Михова**, главен експерт в отдел „Координация, комуникация и техническа помощ“ в ГД ОПОС. Беше изтъкнато, че и през 2025 г. фокусът отново е поставен върху осигуряването на максимална видимост и прозрачност за популяризиране на всички възможности на финансиране по Програма „Околна среда“. Информация за ПОС като важен инструмент за повишаване качеството на живот в страната се предоставя на Единния информационен портал www.eufunds.bg. В кампанията „Нашата планета – нашият климат“, която се стартира миналата година и приключи на 30 април тази година участие взеха 533 подрастващи (ученици) от 14 града в страната. Тя повиши осведомеността и мотивацията сред младите хора относно справянето с климатичните промени. През 2025 г. е в ход и национална

информационна кампания с фокус върху приоритети „Въздух“, „Отпадъци“ и „Риск и изменение на климата“. Тя ще продължи до месец ноември 2025 г., като в рамките ѝ ще бъдат изработени и публикувани общо 2700 публикации в социалните мрежи и в подбрани уеб базирани медии. До края на месец юни са публикувани общо над 800 публикации по трите приоритета на програмата в профилите във Фейсбук и в Инстаграм. В деня на детето на 1 юни програмата се включи в кампания на открито заедно с Фондация Junior Sport с награди за участниците в спортните турнири по различни спортове: баскетбол, бягане, айкидо и др. Целта беше да се насърчи спорта на открито и да се информират децата и подрастващите за важността на природата, колко е съществено да грижим за нея и какво всъщност програма „Околна среда“ прави в тази посока. В инициативата се включиха над 500 деца.

Програмата има дългогодишно и успешно партньорство с Областните информационни центрове (ОИЦ) в страната. Те изнесоха много успешна и широкомащабна кампания „Детективи на европейски проекти“. Много от ОИЦ се свързаха с програмата, за да им се окаже допълнително съдействие с предоставяне на награди за отличилите се, работили най-вече по проекти на програма „Околна среда“. УО ги насърчи с информация с екологосъобразни рекламни материали от програмата, награди, подаръци и др. ОИЦ в голяма степен съдействат на програмата и в социалните мрежи, като споделят всичко, което се прави по ПОС.

Други активности по програмата са разяснителните кампании, консултации с потенциални кандидати и бенефициенти, редовно организиране на обучения, на семинари и на работни срещи, на които се разглеждат актуални въпроси, дават се практически насоки с цел избягване на често допусканите слабости при изпълнение на проекти, публикации в eufunds.bg в раздел ПОС 2021-2027. През 2025 г. УО проведе осмо, девето и настоящото десето заседание на КН на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. УО има изграден механизъм на формална и оперативна комуникация с всеки един от бенефициентите на програмата, независимо дали изпълняват операции от стратегическо значение. Бенефициентите, които изпълняват операции от стратегическо значение имат специфични задължения съгласно Регламент (ЕС) 2021/1060 и УО е в непрекъсната комуникация с тях, за да оказва съдействие в случай на необходимост от съвети, препоръки или примери как да организират своите дейности по комуникация и видимост, как да са най-ефективни, когато комуникират своите проекти, тяхното изпълнение и добри практики.

През декември 2024 г. УО на ПОС проведе национално представително социологическо проучване за изследване на обществените нагласи и разпознаваемост на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. ПОС отчита 72% ниво на разпознаваемост. Проучването сочи, че 41,4% от населението на страната твърдят, че са чували за проекти, финансирани от ЕС, които осигуряват подкрепа за подобряване на региона. 41,9% от населението на страната знаят за мерки/процедури/проекти, които се изпълняват по Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. Предвид че в програмен период 2021-2027 г. проектите в сектор „околна среда“ тепърва стартират същинско изпълнение, този дял от знаещи за мерките/процедурите/проектите, които се изпълняват по ПОС, се определя като по-скоро висок.

Презентацията за дейностите по видимост, прозрачност и комуникация за 2025 г. на ПОС 2021-2027 г. е налична на следния адрес: <https://www.eufunds.bg/bg/opos/term/1383>.

След представяне на информацията за дейностите по видимост, прозрачност и комуникация за 2025 г. на ПОС 2021-2027 г., **председателят на КН се обърна към присъстващите членове и наблюдатели за коментари и въпроси. Думата за изказване взе г-н Петър Христов, програмен мениджър в отдел "България, Унгария и Словения" в Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“.** Той обърна внимание, че комуникационните дейности представляват много важна част от успешното изпълнение на програмата. **Г-н Христов каза:** „Не е важно само да се постигнат резултати, а и хората да знаят

за тях, да са информирани и благодаря много на Управляващия орган за техните усилия в тази сфера.“ **Той** акцентира, че през последните години УО е извършил много дейности в тази насока и продължава да полага значителни усилия в тази област. **Г-н Христов** информира и за конкурса REGIOSTARS, който се провежда всяка година с цел да отличи най-добрите иновативни проекти от Кохезионната политика в цяла Европа. Тази година поради липсата на достатъчно развити проекти, УО не подаде предложение за конкурса. **Той** изрази надежда, че през следващата година ще има проекти по програмата, които УО ще може да подаде в конкурса. **Г-н Христов** информира, че на национално ниво 2 проекта от 25 финалисти в цяла Европа са от България- единият проект е в сферата на конкурентоспособност в Европа. Това е проект „Планта СИСТ: Създаване на Център по Растителна Системна Биология и Биотехнология за превръщане на фундаменталните научни изследвания в устойчиви био-базирани технологии в България“. Другият проект е свързан с интелигентните системи и оборудване в тунела „Железница“. Той обърна внимание, че съставът на КН може да гласува за тези проекти онлайн.

След изчерпване на дискусиата по тази точка **председателят на КН** мина към десета точка от дневния ред: „Разни“. **Министър Генов** се обърна към състава на КН за допълнителни въпроси по отношение на програмата, изпълнението ѝ, предложения и др. Поради липса на изказвания и въпроси, **председателят на КН министър Генов** благодари на всички членове и наблюдатели в Комитета за наблюдение на ПОС за участието им, както и за ползотворните дискусии и обсъждания, и закри десетото заседание.

ВЗЕТИ РЕШЕНИЯ:

1. Комитетът за наблюдение на „Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. съгласува изменение на Индикативна годишна работна програма на Програма „Околна среда“ 2021–2027 г. за 2025 г.
2. Комитетът за наблюдение на „Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. дава мандат на Управляващия орган да проведе допълнителни преговори и консултации с Европейската комисия по обхвата и критериите на процедура „Осигуряване на условия за опазване на застрашени видове *ex situ*“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.
3. Комитетът за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. одобрява методика и критерии за оценка на проектни предложения чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Изпълнение на мерки 23, 24, 31 и 64 от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на програма „Околна среда“ 2021-2027 г.
4. Комитетът за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. одобрява методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез подбор „Изпълнение на мерки 26, 29, 33 и 60 от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на програма „Околна среда“ 2021-2027 г.
5. Комитетът за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. одобрява методика и критерии за оценка на проектни предложения чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Зелени мерки в градска среда (5)“ по Приоритет 5 „Въздух“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

Списък на присъствалите:

Членове и заместници в Комитета за наблюдение:

1. Манол Генов – Министър на околната среда и водите и Председател на Комитета за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.;
2. Ирена Пенчева- главен директор на ГД ОПОС и заместник- председател на КН на ПОС 2021-2027 г.;
3. Марта Цветкова – началник отдел „Програмиране и планиране“ в Главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда“;
4. Геновева Господинова – началник на отдел "Натура 2000“, дирекция “Национална служба за защита на природата” в МОСВ;
5. Мария Бабукчиева – държавен експерт в отдел „Управление на речните басейни“, дирекция „Управление на водите“ в МОСВ;
6. Александър Иванов - началник на отдел „Битови, биоразградими и строителни отпадъци“ в дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите, МОСВ;
7. Магдалена Георгиева – изпълнителен директор на Предприятие за управление на дейностите по опазване на околна среда (ПУДООС);
8. Мадлена Станимирова –директор на дирекция „Мониторинг и оценка на околната среда“ в ИАОС;
9. Ангел Сираков– началник на сектор „Политики и програми за устойчив растеж“ в отдел „Наблюдение и анализ“, дирекция „Централно координационно звено“, АМС;
10. Милен Петров – държавен експерт в отдел „Наблюдение и анализ“, дирекция „Централно координационно звено“, АМС;
11. Петър Матов – началник на отдел „Координация на политики“, дирекция „Стратегическо развитие, координация и концесии“, АМС;
12. Стоимир Цветанов – главен експерт в дирекция „Координация по въпросите на Европейския съюз“;
13. Хилми Кушев –държавен експерт в отдел „Мониторинг и верификация“, дирекция „Добро управление“;
14. Мария Веселинова – началник на отдел „Държавни помощи от обществен интерес и финансови инструменти“, дирекция „Европейски въпроси и политики“, МФ;
15. Мариана Ватева – резервен член, главен експерт в отдел „Преселекция и договаряне МРРБ“;
16. Ралица Драгоева – директор на дирекция „Развитие, управление и проекти“ „Български ВиК Холдинг“ ЕАД;
17. Даниела Калайджийска – държавен експерт в отдел „Програмиране“ на дирекция „Координация на програми и проекти“, МТС;
18. Галина Шаренкова – държавен експерт в сектор „Програма за конкурентоспособност и иновации в предприятията“, отдел „Програмиране“, Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ в Министерство на иновациите и растежа.;
19. Аница Русева – главен сътрудник по УЕПП в сектор „Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ в отдел „Програмиране“, ГДЕФК, МИР;
20. Илка Гълъбова – държавен експерт в дирекция „Програмиране, наблюдение и оценка“, ИАПО;
21. д-р инж. Любка Върбева –главен експерт в отдел „Стратегии и планиране в горското стопанство“, дирекция „Търговски дружества и държавни предприятия“, МЗХ;
22. Росица Гавазова –главен експерт в отдел „Програми и проекти“ на дирекция

- „Международни проекти“, МВР;
23. Александро Илиев – главен експерт в отдел „Международни проекти“ в Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“, МВР;
 24. Никола Маневски - държавен експерт в дирекция "Програмиране и управление на проекти", Министерство на туризма;
 25. Д-р инж. Елена Рафаилова – главен експерт в дирекция "Горско стопанство" ИАГ;
 26. Росен Йорданов – държавен експерт в отдел "Сметки в околната среда и енергетиката", НСИ;
 27. Николина Чапанова – директор на дирекция „Изпълнение на проекти по ОПРР 2014-2020 и по програмите за териториално сътрудничество на ЕС“, АПИ;
 28. Димитър Черкезов – ръководител на отдел „Оперативни програми“, Управление „Финансови инструменти и оперативни програми“, ФМФИБ;
 29. Десислава Стойкова – юрисконсулт на Национално сдружение на общините в Република България;
 30. Диана Аладжова – главен секретар на Областна администрация на област София, с пълномощно от Стефан Арсов, областен управител на област София;
 31. Райна Георгиева – старши експерт в отдел „Безопасност и здраве при работа. Справедлив зелен преход и екология“, КНСБ;
 32. Илияна Павлова – директор, Център „Чиста индустрия“, Българска стопанска камара;
 33. Красимир Дачев - заместник - председател на УС на Българска търговско-промишлена палата;
 34. Беата Папазова – съветник по Европейска интеграция и европейските проекти в Българска търговско-промишлена палата;
 35. Доц. д-р Борислав Великов – член на Националния съвет на Асоциация на индустриалния капитал в България;
 36. Илиана Филипова– резервен член, председател на УС на АРИР- Враца;
 37. Стефан Савов – член на Сдружение „Експертен пул – България“.

Наблюдатели с право на съвещателен глас в Комитета за наблюдение:

1. Катерина Кочева- Щуркова - главен експерт в дирекция „Законодателство и методология“, АОП;
2. Станка Рашкова – началник на отдел „Програми на ЕС и други донорски програми“, дирекция „Национален фонд“;
3. Йордан Тенев – главен одитор в дирекция „Одитни дейности по европейските земеделски фондове“, Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от Европейските земеделски фондове“, Министерство на земеделието и храните;
4. Вероника Господинова– държавен вътрешен одитор в Звеното за вътрешен одит в МВР;
5. Боряна Георгиева, държавен експерт в отдел „Управление на речните басейни“ в дирекция „Управление на водите“, МОСВ.

Представители на Европейската комисия ЕК:

1. Петър Христов, програмен мениджър в отдел „България, Унгария и Словения“ в Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“, ЕК.